

DEMARAREA SI DEZVOLTAREA ACTIVITATILOR DE TURISM RURAL SI AGROTURISM IN ROMANIA

THE ACTIVATION AND DEVELOPMENT OF RURAL TOURISM ACTIVITIES AND AGROTOURISM IN ROMANIA

Doina CRISTEA

Universitatea "Andrei Saguna" Constanta

Abstract: In the actual context the perfectionation of the legislative cadre adequate to stimulate and dezvolt

the tourism and agrotourism and his alignment in the European Union legislation are a necessity, coordinated after 1990, by the Minister of Tourism as an central organ of speciality of the public administration wich elaborated the strategy to dezvolt a tourism on a medium and long term and the anual program of tourism dezvolting. The dezvolting of the market assumes the preparation of a marketing plan, the servicies clasification, the defining of the comercial zone, the segmentation of the market, the authentication of the market dimension, the efectuation of some promotional strategies, the analysis of the competition, the specifing of the delivery dates, legal articles, standard and safety and quality, insuarence, the employes responsibility, etc.

CADRUL JURIDIC ACTUAL PRIVIND DEZVOLTAREA TURISMULUI RURAL ȘI AGROTURISMULUI ÎN ROMÂNIA

Pâna în prezent, Ministerul Turismului a cunoscut mai multe organizări prin HG 805/1990, HG 111/1990, HG 796/1992, HG 485/1994, HG 58/1997, HG 740 /2003, care s-au referit la statut și organizare.

În anul 1994 apar primele reglementări legale în turism rural românesc : Ordonanța Guvernamentală nr. 62/1994 și Legea 145/1994 care au introdus unele facilități pentru dezvoltarea sistemului de turism rural și agroturism în zona montană, Delta Dunării și litoralul Mării Negre.

Pensiunile și fermele agroturistice, se clasifică potrivit normelor aprobate prin Ordinul Ministerului Turismului nr. 20 din aprilie 1995, publicat în monitorul oficial al României partea I , nr. 101 din 25 mai 1995, completat cu Ordinul nr. 56 din 27 iunie 1995 pentru aprobarea Normelor metodologice și a criteriilor privind clasificarea pe stele și categorii a structurilor de primire turistice, publicat în Monitorul Oficial nr. 220 din 25 septembrie 1995 Si a Hotărârii nr. 1328 din 27 decembrie 2001 , privind clasificarea structurilor de primire turistice, publicat în Monitorul Oficial nr.17, partea I, din 15 ian. 2002.

Ultimele reglementări privind clasificarea pe stele și flori (margarete), sunt date de ordinul nr. 510 din 28 iunie 2002 pentru abordarea Normelor metodologice privind clasificarea structurilor de primire turistice, publicat în monitorul Oficial nr. 582 bis, partea I din 6 august 2002.

In temeiul HG nr. 77/1996 stațiunea turistică este definită ca « localitatea cu funcție turistică specificată, dotată cu resurse naturale și cu structuri necesare

valorificării și practicării turismului » care îndeplinește anumite condiții privind cadrul și calitatea mediului, accesul în stațiune, utilități, structurile de primire turistice.

Începând cu 1997, prin Ordonanța Guvernului nr. 63/1997, publicată în M.O. nr. 26 din 30 august se stabilesc anumite facilități privind dezvoltarea turismului rural, conform căreia persoanele fizice, asociațiile familiale și societățile comerciale care au ca obiect unic de activitate asigurarea de servicii turistice , în pensiuni turistice și agroturistice clasificate, beneficiază de anumite facilități acordate potrivit legii întreprinderilor mici și mijlocii și anume : suprafețe de teren pentru construirea și dezvoltarea pensiunilor agroturistice, priorități la instalarea liniilor de telecomunicații, asistența tehnică de specialitate, cuprinderea ofertei pensiunilor agroturistice în materialele de promovare turistică editate de Ministerul Turismului, scutirea de la plata impozitului pe venit pe o perioadă de 10 ani, în situația în care capacitatea de cazare este de 10 camere.

Activitatea turistică din România a fost susținută prin Ordonanța nr. 8/ 1998, publicată în M.O. nr. 40 din 1 martie 1998 și care se referă la constituirea fondului special pentru promovarea și dezvoltarea turismului prin valorificarea și protejarea potențialului turistic. Finanțarea din fondul special s-a făcut cu prioritate pentru programe și activități de creare și dezvoltare de produse turistice , acordarea de credite pe termen mediu, cu dobânda preferențială egală cu rata inflației, pentru proiecte de investiții în turism precum și pentru programe de îmbunătățire a calității serviciilor în turismul rural și testarea calității acestora. Această ordonanță a fost completată cu HG nr. 712 din 2 septembrie 1999, pentru modificarea și completarea Normelor Metodologice, iar pri H.G. nr. 522 din 22 iunie 2000, Guvernul României aprobă Programul special pentru zonele defavorizate « Sprijinirea activităților agricole din mediul rural », publicat în MO nr. 314 din 6 iunie 2000, care are ca obiective dezvoltarea spiritului antreprenorial și creșterea nivelului de pregătire din mediul rural.

În contextul sprijinirii de către stat a dezvoltării turismului rural, guvernul a emis o serie de hotărâri și ordonanțe: Hotărârea nr 296 din 8 martie 2001 pentru aprobarea programului de marketing și promovare turistică pentru anul 2001, publicat în MO nr. 140 din martie 2001, si HG nr. 619 din 27 iunie 2001, completare la anexa HG nr. 286 din 2001. Programul avea ca obiective îmbunătățirea imaginii produsului turistic românesc pe piețele externe, stimularea parteneriatului dintre sectorul public și privat, conștientizarea importanței turismului în economia națională și stimularea cererii turistice interne și internaționale.

ASOCIAȚIILE ȘI INSTITUȚIILE IMPLICATE ÎN DEZVOLTAREA AGROTURISMULUI

Din 1990 în România, sub coordonarea Ministerului Turismului a început să se dezvolte turismul rural. Nucleul l-a constituit zona Moeciu – Bran, după care fenomenul s-a întins în toată țara, apărând primele inițiative, mai întâi la nivelul unor puternici animatori ai turismului montan și apoi la nivelul Comisiei Economice a Zonei Montane și a Ministerului Turismului.

Au apărut organisme neguvernamentale interesate în dezvoltarea turismului rural și agroturismului cum sunt:

- Federația Română pentru Dezvoltare Montană FDRM – 1991 ;
- Asociația Turistică Botiza – 1993 ;
- Fundația turistică « AGRO-TUR »
- Asociația “Operațiunea Satele Românești” (Operation Villages Roumain) OVR – 1991;
- Asociația de turism Montan Prahova;
- Agenția română pentru agroturism – 1993.

OVR – își are rădăcinile și esența în afara României, încercându-se realizarea unei rețele de agroturism care să cuprindă sate din Maramureș, Sibiu, Bistrița Năsăud, Brașov și Alba. Gospodăriile care au aderat la această asociație au fost marcate cu sigla OVR și au participat la schimburi de turiști cu țările Europene.

FDRM – își orientează atenția și acțiunile către zona montană, în scopul promovării turismului românesc, realizând contacte și colaborări cu CEBEMO – Olanda și CLECONFORT – Franța.

Începând cu 1998, prin Hotărârea Guvernului României nr. 972 din 23 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial nr. 527 din 31 decembrie 1998, atribuțiile Ministerului Turismului sunt preluate de Autoritatea Națională pentru Turism-A.N.T. care în anul 2000 a revenit la vechea denumire de Minister al Turismului.

În subordinea și în coordonarea sa funcționează:

a) în subordine :

- Oficiul de Autorizare și Control în Turism (OATC) ;
- Oficiul de Promovare a Turismului (OPT) ;
- Centrul Național de Educație Permanentă în Turism (CNEPT) ;

b) în coordonare

- Institutul Național de cercetare – dezvoltare în Turism (INCDT) ;

Oficiul de Autorizare și Control în Turism (OATC) este singura instituție publică abilitată să desfășoare activități de autorizare în domeniul turismului, care are ca obiect principal de activitate :

- licențierea agenților de turism ;
- clasificarea structurilor de primire turistice ;
- brevetarea personalului de specialitate ;
- controlul calității serviciilor în turism ;
- acordarea de consultanță în vederea avizării documentațiilor de urbanism;
- controlul constituirii Fondului special pentru promovarea și dezvoltarea turismului.

Oficiul de Promovare a Turismului (OPT) are ca principal obiect de activitate promovarea turistică a României, atât pe piața internă, cât și pe piața externă, având competențe în organizarea și dezvoltarea acțiunilor promoționale (realizarea de tipărituri, materiale audio-vizuale, filme publicitare, participarea sau organizarea de evenimente specifice : târguri de turism, festivaluri ale filmului

turistic etc), fiind singura instituție abilitată să desfășoare, în numele României, activități de promovare a turismului în țară și în străinătate.

Centrul Național de Educație Permanentă în Turism (CNEPT) este o instituție publică, cu personalitate juridică, cu sediul în municipiul București, ce are în componența sa o subunitate fără personalitate juridică : Centrul Zonal de Educație Permanentă în Turism – Litoral, situată în județul Constanța. Centrul Național de Educație Permanentă în Turism, asigură pregătirea profesională de specialitate prin : cursuri de scurtă durată, de calificare în diferite meserii (recepționer hotel, agent turism, bucătar, chelner) ; cursuri de specializare ; programe de formare managerială ; acordă consultanță și asistență metodologică agenților economici de turism ; prestează servicii, exploatează bunuri din administrarea sa, exploatează bunuri din administrarea sa, are activități de editură și publicații.

Institutul Național de Cercetare – Dezvoltare în Turism are ca obiect principal de activitate efectuarea de cercetări fundamentale și aplicative, de interes public și național, care privesc dezvoltarea și promovarea turismului românesc, având atribuții în elaborarea de studii de specialitate, utilizate în fundamentarea strategiei și politicilor turistice la nivel național, sau la nivelul societăților de profil. În conformitate cu Ordonanța Guvernului nr. 58/1998, privind organizarea și desfășurarea activității de turism din România, a fost elaborat Regulamentul de Organizare și Funcționare al Consiliului Consultativ al Turismului (Organism ce funcționează pe lângă Ministerul Turismului). Acest organism asigură consultarea între Ministerul Turismului, în calitate de autoritate publică, responsabilă de aplicarea politicii naționale în domeniul turismului și ansamblul părților implicate, sau interesate din cadrul acestui domeniu. Consiliul Consultativ al Turismului este alcătuit din reprezentanții ministerului și ai asociațiilor profesionale și organizațiilor neguvernamentale care activează în domeniul turismului și se reunește semestrial, în sesiuni plenare. Între sesiunile plenare, CCT funcționează prin intermediul unui birou executiv, format din patru reprezentanți ai MT și opt reprezentanți ai asociațiilor și organizațiilor neguvernamentale din domeniul turismului, asigurând transparența procesului de decizie în materie de strategie și reglementare și va contribui la îndeplinirea prevederilor cuprinse în strategia de aderare la Uniunea Europeană, prin armonizarea cadrului legislativ sectorial cu cel al statelor membre ale UE, recomandările făcute referindu-se la :

- principiile politicii de dezvoltare și reglementare a turismului ;
- privatizarea SC din turism, strategia de dezvoltare a turismului, promovarea turismului etc.

La nivel local, competențele în domeniul turismului sunt atribuite Consiliilor Județene și respectiv Consiliul General al Municipiului București, care în funcție de complexitatea problemelor ce se pot ivi, pot crea servicii specializate care să le soluționeze. Interes pentru dezvoltarea turismului rural au manifestat și unele organisme guvernamentale și institute de cercetări :

- Autoritatea Națională pentru Turism ;

- Ministerul Agriculturii, Pădurilor și Apelor ;
- Ministerul Tineretului și Sportului;
- Ministerul Educației și Cercetării
- Institutul de Cercetare – Dezvoltare în Turism;
- Institutul de Geografie ;
- Institutul de Economie Agrară.

În scopul promovării turismului rural, al informării profesionale a celor ce vor să se orienteze spre acest nou domeniu, a luat ființă în 1994 Asociația Națională pentru Turism Rural, Ecologic și Cultural (ANTREC), care este o organizație neguvernamentală, apolitică, nonprofit, membră a Federației Europene de Turism Rural EUROGITES, din 1995, cu o rețea de 30 de filiale, cu un număr de aproximativ 2500 de membri, peste 2500 de pensiuni turistice și pensiuni agroturistice omologate, însumând peste 7500 de camere.

Obiectivele ANTREC sunt:

- selectarea, omologarea și clasificarea echipamentelor turistice
- desfășurarea de acțiuni de formare și perfecționare pentru cei interesați de agroturism (gazde, agenți de agroturism, membri ai asociației);
- acordarea de asistență tehnică și consultanță în vederea omologării și clasificării;
- conștientizarea importanței marketingului în conceperea și valorificarea produselor turistice rurale ;
- realizarea de materiale de promovare (pliante, broșuri, cataloage, casete video, compact discuri, dvd-uri) și organizarea de evenimente promoționale, prin intermediul cărora să se prezinte valoarea produselor turistice românești atât pe piața internă cât și pe cea externă;
- realizarea și distribuirea lunară a unui buletin de informații ANTREC «Informația ANTREC»;
- constituirea unei centrale de rezervări la nivel național.

ETAPELE DEMARĂRII UNEI AFACERI ÎN AGROTURISM

Pentru implementare, trebuie urmărite și respectate următoarele etape:

1. Diversificarea activității

- evaluarea afacerii prezente ;
- identificarea și evaluarea resurselor existente;
- identificarea oportunității noii afaceri;
- contactarea organizațiilor profesionale și autorităților locale;
- elaborarea planului de inițiere și elaborare a unei afaceri noi;

2. Studiu de fezabilitate

- confirmarea cerinței și a dimensiunii cererii printr-un studiu de piață ;
- determinarea produselor sau serviciilor ce se vor produce ;
- apreciererea necesarului de resurse ;
- estimarea cheltuielilor și veniturilor

- evaluarea profitabilității ;
  - întocmirea unui plan de afaceri
3. *Dezvoltarea produsului*
- determinarea cerințelor consumatorilor ;
  - determinarea componentelor produselor;
  - întocmirea unui plan de dezvoltare;
  - dezvoltarea componentelor acestuia (conținut, prezentare, ambalaj) ;
4. *Finanțare*
- necesarul de capital pentru investiții ;
  - planul lichidităților bănești ;
  - planul balanței;
  - contul de profit și pierderi (previzional)
5. *Promovarea*
- dezvoltarea limbajului de identificare
  - întocmirea materialului de promovare (broșuri, pliante) ;
  - planul campaniei de informare (publicitate, agenții de turism, târguri, presă).

BIBLIOGRAFIE

1. **Bran Florina și colaboratorii** – *Turismul rural*. Ed. Economică București, 1997;
2. **Bran Florina și colaboratorii** – *Turismul rural – modelul european*, Ed. Economică, București, 1997;
3. **Buciuman E.** – *Economia turismului rural și agroturismului*, Facultatea de Economie și sociologie rurală, Alba Iulia, 1999 ;
4. **Cosmescu I.** – *Turismul*, Ed. Economică, București, 1998;
5. **Gherasim T., Gherasim D.** – *Marketing turistic*. Ed. Economică, București, 1999;
6. **Iftime E., Bilanseac I.** – *Cadrul juridic al activității de turism*, vol. Turismul rural românesc. Ed. Pan Europe, Iași, 2002;
7. **Luntrașu M.** – *Turismul rural și dezvoltarea regională*. Ed. Sylvi, București, 1995;
8. **Minciu R.** – *Amenajarea turistică a teritoriului*. Ed. Sylvi, București, 1995;
9. **Mitrache Șt. și colaboratorii** – *Agroturism și turism rural*. Ed. Fax Press, București, 1996 ;
10. **Mitrache Șt.** – *Dezvoltare durabilă rurală*, Ed. Planeta, București, 2000 ;
11. **Stănciulescu G. și colaboratorii** – *Managementul turismului durabil în țările riverane Mării Negre*. Ed. All Beck, București, 2000;